ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ

ସି ଆର୍ ଏଲ୍ ଏଲ୍ ପି ସଂଖ୍ୟା. 47 / 2010

ସିଆର୍.ପି.ସିର ଧାରା 378 ଅନୁଯାୟୀ ଏକ ଆବେଦନ ।

ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ .... ଆବେଦନକାରୀ

-ବନାମ -

ମୁରଲୀଧର ସ୍ୱାଇଁ .... ପ୍ରତିପକ୍ଷ

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ : ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ସଂଗ୍ରାମ ଦାସ,
ସ୍ଥାୟୀ ଅଧିବକ୍ତା (ଦୁର୍ନୀତି ନିବାରଣ)

ପ୍ରତିପକ୍ଷଙ୍କ ପାଇଁ :

ଉପସ୍ଥିତ:

ମାନ୍ୟବର ଶ୍ରୀ ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଏମ୍.ଏସ୍. ସାହୁ

ଶୁଣାଣି ଏବଂ ବିଚାରର ତାରିଖ: 06.12.2023

ଏମ୍.ଏସ୍. ସାହୁ, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଏହି ଅର୍ଜିଟି ସିଆର୍.ପି.ସିର ଧାରା 378 ଅଧୀନରେ ଦାଖଲ କରି ଦୋଷମୁକ୍ତି ଆଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଆବେଦନ କରିବାକୁ ଅନୁମତି ମାଗିଛନ୍ତି ଯାହା ଭୁବନେଶ୍ୱର ଦୁର୍ନୀତି ନିବାରଣ ପି.ଏସ୍ ମାମଲା ସଂଖ୍ୟା. 32/2006ରୁ ଉଦ୍ଭୂତ ଟି.ଆର୍. ସଂଖ୍ୟା 117/2006ରେ ବିଜ୍ଞ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ବିଚାରପତି (ଦୁର୍ନୀତି ନିବାରଣ), ଭୁବନେଶ୍ୱରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତିପକ୍ଷଙ୍କୁ ଦୁର୍ନୀତି ନିବାରଣ ଅଧିନିୟମ, 1988ର ଧାରା 13(2) ସହ ପଢାଯାଇଥିବା ଧାରା 7/13(d) ଏବଂ ସିଆର୍.ପି.ସି ର ଧାରା 248(1) ଅଧୀନରେ ଦୋଷାରୋପରୁ ଦୋଷମୁକ୍ତ କରିଥିଲେ **।**

2. <u>ଆଇ.ଏ. ସଂଖ୍ୟା 6/2018</u>

ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିବାରେ 6 ବର୍ଷ, 146 ଦିନର ବିଳମ୍ବକୁ କ୍ଷମା କରିବା ପାଇଁ ଏହି ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରାଯାଇଛି ।

3. ଆବେଦନର ଅନୁଧ୍ୟାନ ପରେ, ଆବେଦନରେ ଦର୍ଶାଯାଇଥିବା କାରଣ ହେଉଛି ଯେ ନଥିକୁ ରାଜ୍ୟର ବିଭିନ୍ନ ବିଭାଗ ମଧ୍ୟ ଦେଇ ଯିବାକୁ ପଡ଼ିଥିଲା ଯାହା ବିଭିନ୍ନ ବିଭାଗ ଦ୍ୱାରା ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନେବା ପାଇଁ ଯଥେଷ୍ଟ ସମୟ ଆବଶ୍ୟକ କରେ ।

ମାନ୍ୟବର ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ***(2012)3 SCC 563 (ମୁଖ୍ୟ ମହାଡାକପାଳଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ଲିଭିଙ୍ଗ୍ ମିଡ଼ିଆ ଲିମିଟେଡ୍ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ)*** ଏବଂ ***(2014) 4 SCC 108 (ଚେନ୍ନାଇ ମହାନଗର ଜଳ ଯୋଗାଣ ଏବଂ ମଳ ବ୍ୟବସ୍ଥା ବୋର୍ଡ୍ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ଟି.ଟି ମୁରଲୀ ବାବୁ)*** ମାମଲାରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ବୈଧାନିକ ଅବଧି ବାହାରେ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିବାରେ ବିଳମ୍ବ ପାଇଁ, ଯାହାକି, ବିଭିନ୍ନ ବିଭାଗ ମଧ୍ୟରେ ନଥିକୁ ଦେବାରେ ବିଳମ୍ବ ଘଟାଏ, ବିଳମ୍ବକୁ କ୍ଷମା କରିବା ପାଇଁ ଏପରି ବ୍ୟାଖ୍ୟା ଏକ ଉତ୍ତମ ଆଧାର ନୁହେଁ ଯେତେବେଳେ ସୀମାବନ୍ଧନର ବୈଧାନିକ ଅବଧି ବିହିତ ହୋଇଥାଏ ଏବଂ ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଆବେଦନ/ଅପିଲ ଦାଖଲ କରାଯାଇଛି ତାଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ମୂଲ୍ୟବାନ ଅଧିକାର ଉଦ୍ଭବ ହୋଇଛି ।

4. ଯେହେତୁ ବିଳମ୍ବକୁ କ୍ଷମା କରିବା ପାଇଁ କୌଣସି ସ୍ପଷ୍ଟ କାରଣ ଦର୍ଶାଯାଇନାହିଁ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିବାରେ 6 ବର୍ଷ, 146 ଦିନର ବିଳମ୍ବକୁ କ୍ଷମା କରିବାକୁ ଇଚ୍ଛୁକ ନୁହନ୍ତି, ଏବଂ ସେହି ଅନୁଯାୟୀ ଆଇ.ଏ. ଏବଂ ତା ସହିତ ସି ଆର୍ ଏଲ୍ ଏଲ୍ ପି କୁ ଖାରଜ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଛି ।

<u>ସି ଆର୍ ଏଲ୍ ଏଲ୍ ପି ସଂଖ୍ୟା 47/2010</u>

5. ଅର୍ଜି ଦାଖଲ କରିବାରେ ବିଳମ୍ବକୁ କ୍ଷମା ନକରିବା ଛଡ଼ା ଏବଂ ବିଳମ୍ବକୁ କ୍ଷମା କରିବା ପାଇଁ ଦାଖଲ କରାହୋଇଥିବା ଆଇ.ଏ. ଙ୍କୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରି ଏହି ଦୃଷ୍ଟିରେ ଅନୁମତି ଦ୍ୱାରା ଆବେଦନକୁ ଦାଖଲ କରି ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ବିଚାର କରୁଥିବା ବିଜ୍ଞ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପାରିତ ରାୟକୁ ଯାଞ୍ଚ କରିଛନ୍ତି । ଆବେଦନକାରୀ-ରାଜ୍ୟ ପାଇଁ ବିଜ୍ଞ ସ୍ଥାୟୀ ଅଧିବକ୍ତା ଆବେଦନରେ ଦର୍ଶାଯାଇଥିବା ଆଧାରକୁ ଶ୍ରମସାଧ ଭାବରେ ଆବେଦନ କରିବାକୁ ଅନୁମତି ମାଗି ଯୁକ୍ତି ଦର୍ଶାଇଥିଲେ ଯେ ଏହା ଏକ ଉପଯୁକ୍ତ ମାମଲା ଯେଉଁଠାରେ ଦୋଷମୁକ୍ତି ବିରୁଦ୍ଧରେ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିବାକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯିବା ଉଚିତ ।

ତଥାପି, ଏହା ପ୍ରାଞ୍ଜଳ ଭାବରେ ଉପସ୍ଥାପିତ ହୋଇଛି ଯେ ଅନୁମତି ମଞ୍ଜୁରି ପାଇଁ ଅଧିକାରିତା କ୍ଷେତ୍ର ପ୍ରୟୋଗ କରିବା ସମୟରେ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କୁ କେବଳ ଅଭିଯୋଜନ ପକ୍ଷ ଏବଂ/କିମ୍ବା ପ୍ରତିପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଉପସ୍ଥାପିତ ସାମଗ୍ରୀ ଉପରେ ବିଚାର କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ଯାହା ବିଜ୍ଞ ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବିଚାର କରାଯାଇଥିଲା ।

6. ଯେଉଁ ରାୟ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରାଯାଇଛି, ତାହା ଅନୁଧ୍ୟାନ କରିବା ପରେ ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ହୋଇଛି ଯେ ବିଚାର କରୁଥିବା ବିଜ୍ଞ ନ୍ୟାୟାଳୟ ତାଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଅଣାଯାଇଥିବା ସମସ୍ତ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ସାମଗ୍ରୀ ଉପରେ ରାୟ ଦେଇଛନ୍ତି, ଅଭିଯୋଜନ ମାମଲା ଗ୍ରହଣ ନକରିବା ପାଇଁ ଅକାଟ୍ୟ କାରଣ ଦେଇଛନ୍ତି ।

ବିଚାର କରୁଥିବା ବିଜ୍ଞ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଉପଯୁକ୍ତ ବିଚାର କରିବା ପରେ ଜାଣିବାକୁ ପାଇଛନ୍ତି ଯେ ଅଭିଯୋଗକାରୀ ଏବଂ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବାର୍ତ୍ତାଳାପ ଶୁଣିବା ପାଇଁ ପ୍ରତାରକ-ଅଭିଯୋଗକାରୀଙ୍କ ସହ ଲୁଚି କରି ଶୁଣୁଥିବା ସାକ୍ଷୀ କିମ୍ବା ଛାୟା ସାକ୍ଷୀଙ୍କୁ, ସାକ୍ଷୀ ଭାବରେ ଉପସ୍ଥାପନ କରାଯାଇ ନଥିଲା । ତେଣୁ ଏହା ବିଚାର କରାଯାଇଛି ଯେ ସମଗ୍ର ପରିସ୍ଥିତିର ଶୃଙ୍ଖଳାରେ ଉକ୍ତ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ସଂଯୋଗ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ରୂପେ ଅନୁପସ୍ଥିତ ।

ପି.ଡବ୍ଲ୍ୟୁ.2-ଅଭିଯୋଗକାରୀ/ପ୍ରତାରକ ତାଙ୍କ ସାକ୍ଷ୍ୟରେ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଲାଞ୍ଚ ଦାବି ବିଷୟରେ ଅଭିଯୋଗପକ୍ଷଙ୍କୁ ସମର୍ଥନ କରିନାହାନ୍ତି, ବରଂ, ପି.ଡବ୍ଲ୍ୟୁ. ଭାବରେ ତାଙ୍କର ବିବୃତି ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କୁ ତାଙ୍କ ଆବେଦନ ବିଷୟରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିଛି ଯେ ସେ ଟଙ୍କା ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ମନା କରିଦେଇଛନ୍ତି ଏବଂ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ବାସଭବନରେ, ବୈଠକଖାନାରେ ଚା ମେଜରେ ରଖାଯାଇଥିବା ଟଙ୍କାକୁ "ଧକ୍କା" ଦେଇଛନ୍ତି । ଏକ ଫାନ୍ଦ ବ୍ୟବସ୍ଥାପକ ଅଧିକାରୀ-ପି.ଡବ୍ଲ୍ୟୁ.7ଙ୍କର ପ୍ରମାଣ ଲାଞ୍ଚ ଦାବି ଏବଂ ଗ୍ରହଣ ବିଷୟରେ ଅଭିଯୋଗକାରୀଙ୍କୁ କୌଣସି ସମର୍ଥନ ପ୍ରଦାନ କରେ ନାହିଁ ।

7. ***ଅନୱର ଅଲ୍ଲୀ ବନାମ ଏଚ୍.ପି. ରାଜ୍ୟ, (2020) 10 SCC 166 : 2020 SCC OnLine SC 776 (SCC ର ପୃଷ୍ଠା 179ରେ)*** *ମାମଲାରେ, ଦୋଷମୁକ୍ତ ହେବା ବିରୋଧରେ ଆବେଦନ ଉପରେ ଆଇନ ଏବଂ ସିଆରପିସିର ଧାରା 378ର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷେତ୍ର ଏବଂ ପରିସର ଏବଂ ଦୋଷମୁକ୍ତ ହେବା ବିରୋଧରେ ଆବେଦନରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ହସ୍ତକ୍ଷେପର ପରିସରକୁ ମାନ୍ୟବର ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ବିଚାର କରିଥିଲେ ଏବଂ ଏହା ଧରାଯାଇଛି ଯେ:*

14.1. *ବାବୁ [ବାବୁ ବନାମ କେରଳ ରାଜ୍ୟ, (2010) 9 SCC 189: (2010) 3 SCC (Cri) 1179]* ମାମଲାରେ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ସିଆରପିସି ର ଧାରା 378 ଅନୁଯାୟୀ ଦୋଷମୁକ୍ତି ବିରୋଧରେ ଆବେଦନରେ ଅନୁସରଣ କରାଯିବାକୁ ଥିବା ନୀତିକୁ ଦୋହରାଇଥିଲେ । ଅନୁଚ୍ଛେଦ 12 ରୁ 19ରେ, ଏହା ନିମ୍ନମତେ ଅବଲୋକିତ ହୁଏ ଏବଂ ଧରାଯାଏ: (SCC pp. 196-99)

> *"12. ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପାରିତ ଦୋଷମୁକ୍ତିର ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶରେ ହସ୍ତକ୍ଷେପ କରିବାକୁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ପାଇଁ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ବାରମ୍ବାର ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ସ୍ଥିର କରିଛନ୍ତି । ପୁନର୍ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟ ସାଧାରଣତଃ ଏକ ମାମଲାରେ ଦୋଷମୁକ୍ତି ହେବାର ରାୟକୁ ବାତିଲ କରିବା ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ ଯେଉଁଠାରେ ଦୁଇଟି ମତ ସମ୍ଭବ, ଯଦିଓ ପୁନର୍ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ମତ ଅଧିକ ସମ୍ଭାବ୍ୟ ହୋଇପାରେ । ନିର୍ଦ୍ଦୋଷରେ ଖଲାସ ହେବାର ଏକ ରାୟ ଉପରେ ବିଚାର କରୁଥିବାବେଳେ, ପୁନର୍ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କୁ ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ମତାମତ ବିକୃତ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟଥା ଅଣପୋଷଣୀୟ ଥିଲା କି ନାହିଁ ସେ ବିଷୟରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରମାଣକୁ ବିଚାର କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ପୁନର୍ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟ ଅଭିଲେଖରେ ରାୟ ଉପରେ ବିଚାର କରିବାକୁ ହକଦାର, ଯାହା ଦ୍ୱାରା ତଥ୍ୟର ଏକ ସିଦ୍ଧାନ୍ତରେ ପହଞ୍ଚିବା ପାଇଁ, ନ୍ୟାୟାଳୟ ବିଚାରଣ ବିଚାର ଗ୍ରାହ୍ୟ ସାକ୍ଷ୍ୟ ନେବାରେ ବିଫଳ ହୋଇଥିଲେ ଏବଂ/କିମ୍ବା ଆଇନର ପ୍ରତିକୂଳରେ ଅଭିଲେଖରେ ଅଣାଯାଇଥିବା ପ୍ରମାଣକୁ ବିଚାରକୁ ନେଇଥିଲେ । ସେହିପରି, ଭୁଲ ଭାବରେ ପ୍ରମାଣର ବୋଝ ଲଦିବା ମଧ୍ୟ ପୁନର୍ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଯାଞ୍ଚର ଏକ ବିଷୟ ହୋଇପାରେ । (ଯଥା ବାଲକ୍ ରାମ ବନାମ ୟୁ.ପି. ରାଜ୍ୟ [ବାଲକ ରାମ ବନାମ ୟୁ.ପି. ରାଜ୍ୟ, (1975) 3 SCC 219 : 1974 SCC (Cri) 837], ଶମ୍ଭୁ ମିସିର୍ ବନାମ ବିହାର ରାଜ୍ୟ [ଶମ୍ଭୁ ମିସିର୍ ବନାମ ବିହାର ରାଜ୍ୟ, (1990) 4 SCC 17 : 1990 SCC (Cri) 518], ଶୈଳେନ୍ଦ୍ର ପ୍ରତାପ ବନାମ*

ୟୁ.ପି. ରାଜ୍ୟ [ଶୈଳେନ୍ଦ୍ର ପ୍ରତାପ ବନାମ ୟୁ.ପି. ରାଜ୍ୟ, (2003) 1 SCC 761 : 2003 SCC (Cri) 432], ନରେନ୍ଦ୍ର ସିଂହ ବନାମ ଏମ୍.ପି. ରାଜ୍ୟ [ନରେନ୍ଦ୍ର ସିଂହ ବନାମ ଏମ୍.ପି. ରାଜ୍ୟ, (2004) 10 SCC 699 : 2004 SCC (Cri) 1893], ବୁଦ୍ଧ ସିଂହ ବନାମ ୟୁ.ପି. ରାଜ୍ୟ [ବୁଦ୍ଧ ସିଂ ବନାମ ୟୁ.ପି. ରାଜ୍ୟ, (2006) 9 SCC 731 : (2006) 3 SCC (Cri) 377], ୟୁ.ପି. ରାଜ୍ୟ ବନାମ ରାମ ବୀର ସିଂହ [ୟୁ.ପି. ରାଜ୍ୟ ବନାମ ରାମ ବୀର ସିଂହ, (2007) 13 SCC 102 : (2009) 2 SCC (Cri) 363], ଏସ୍. ରାମ କୃଷ୍ଣ ବନାମ ଏସ୍. ରମି ରେଡ୍ଡୀ [ଏସ୍. ରାମ କୃଷ୍ଣ ବନାମ ଏସ୍. ରମି ରେଡ୍ଡୀ, (2008) 5 SCC 535 : (2008) 2 SCC (Cri) 645], ଅରୁଲଭେଲୁଭ. ରାଜ୍ୟ [ଅରୁଲଭେଲୁ ବନାମ. ରାଜ୍ୟ, (2009) 10 SCC 206 : (2010) 1 SCC (Cri) 288], ପେରଲା ସୋମଶେଖର ରେଡ୍ଡୀ ବନାମ ଏ.ପି. ରାଜ୍ୟ । [ପିରେଲା ସ଼ୋମଶଖେର ରଡ୍େଡୀ ବନାମ ଏ.ପି. ରାଜ୍ୟ, (2009) 16 SCC 98 : (2010) 2 SCC (Cri) 176] ଏବଂ ରାମ ସିଂହ ବନାମ ଏଚ.ପି. ରାଜ୍ୟ [ରାମ ସିଂହ ବନାମ ଏଚ.ପି. ରାଜ୍ୟ, (2010) 2 SCC 445 : (2010) 1 SCC (Cri) 1496]

(ଗୁରୁତ୍ୱ ଯୋଗାଇବାକୁ ରେଖାଙ୍କିତ)

13. ***ଶେଓ ସ୍ୱରୂପ ବନାମ ରାଜା ସମ୍ରାଟ [ଶେଓ ସ୍ୱରୂପ ବନାମ ରାଜା ସମ୍ରାଟ, 1934 SCC OnLine PC 42 : (1933-34) 61 IA 398 :*** *AIR 1934 PC 227 (2)] ମାମଲାରେ, ପ୍ରିଭି ପରିଷଦ ନିମ୍ନମତେ ପାଳନ କରିଛନ୍ତି: (SCC OnLine PC: IA p. 404)*

'... ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ସର୍ବଦା ଏପରି ବିଷୟକୁ ଉପଯୁକ୍ତ ଗୁରୁତ୍ୱ ଏବଂ ଧ୍ୟାନ ଦେବା ଉଚିତ ଯେପରିକି (1) ସାକ୍ଷୀମାନଙ୍କ ବିଶ୍ୱସନୀୟତା ବିଷୟରେ ବିଚାର କରୁଥିବା ବିଜ୍ଞ ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିଙ୍କ ମତଗୁଡ଼ିକ; (2) ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ

HIGH COURT ORISSA

> *ସପକ୍ଷରେ ନିର୍ଦ୍ଦୋଷତାର ପ୍ରାକ୍କାରଣା, ଏକ ପ୍ରାକ୍କାରଣା ଯାହା ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ଏହି ତଥ୍ୟ ଦ୍ୱାରା ଦୁର୍ବଳ ହୋଇନାହିଁ ଯେ ସେ ତାଙ୍କ ବିଚାରରେ ନିର୍ଦ୍ଦୋଷରେ ଖଲାସ୍ ହୋଇଛନ୍ତି; (3) କୌଣସି ସନ୍ଦେହର ଲାଭ ପାଇଁ ଅଭିଯୁକ୍ତର ଅଧିକାର; ଏବଂ (4) ସାକ୍ଷୀମାନଙ୍କୁ ପରଖିବାର ସୁବିଧା ପାଇଥିବା ଜଣେ ବିଚାରପତିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିଆଯାଇଥିବା ତଥ୍ୟର ଫଳାଫଳକୁ ବାଧା ଦେବାରେ ଏକ ପୁନର୍ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ମନ୍ଥରତା ।'*

14. *ଉପରୋକ୍ତ ଆଇନର ନୀତି ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କ୍ରମାଗତ ଭାବରେ ଅନୁସରଣ କରାଯାଇଛି । (ଦେଖନ୍ତୁ ତୁଳସୀରାମ କାନୁ ବନାମ ରାଜ୍ୟ [ତୁଳସୀରାମ କାନୁ ବନାମ ରାଜ୍ୟ, 1951 SCC 92 : AIR 1954 SC 1], ବଳବୀର ସିଂହ ବନାମ ପଞ୍ଜାବ ରାଜ୍ୟ [ବଳବୀର ସିଂହ ବନାମ ପଞ୍ଜାବ ରାଜ୍ୟ, AIR 1957 SC 216 : 1957 Cri LJ 481], ଏମ୍.ଜି. ଅଗ୍ରୱାଲ୍ ବନାମ ମହାରାଷ୍ଟ୍ର ରାଜ୍ୟ [ଏମ୍.ଜି. ଅଗ୍ରୱାଲ୍ ବନାମ ମହାରାଷ୍ଟ୍ର ରାଜ୍ୟ, AIR 1963 SC 200 : (1963) 1 Cri LJ 235], ଖେଡୁ ମୋହଟନ ବନାମ ବିହାର ରାଜ୍ୟ [ଖେଡୁ ମୋହଟନ ବନାମ ବିହାର ରାଜ୍ୟ, (1970) 2 SCC 450 : 1970 SCC (Cri) 479], ସମ୍ବାଶିବନ ବନାମ କେରଳ ରାଜ୍ୟ [ସମ୍ବାଶିବନ ବନାମ କେରଳ ରାଜ୍ୟ, (1998) 5 SCC 412 : 1998 SCC (Cri) 1320], ଭଗବାନ ସିଂହ ବନାମ ଏମ୍.ପି. ରାଜ୍ୟ [ଭଗବାନ ସିଂହ ବନାମ ଏମ୍.ପି ରାଜ୍ୟ, (2002) 4 SCC 85 : 2002 SCC (Cri) 736] ଏବଂ ଗୋଆ ରାଜ୍ୟ ବନାମ ସଞ୍ଜୟ ଠକ୍ରାନ୍ [ଗୋଆ ରାଜ୍ୟ ବନାମ ସଞ୍ଜୟ ଠକ୍ରାନ୍, (2007) 3 SCC 755 : (2007) 2 SCC (Cri) 162] ।)*

15. ଚନ୍ଦ୍ରପ୍ପା ବନାମ କର୍ଣ୍ଣାଟକ ରାଜ୍ୟ ମାମଲାରେ [ଚନ୍ଦ୍ରପ୍ପା ବନାମ କର୍ଣ୍ଣାଟକ ରାଜ୍ୟ, (2007) 4 SCC 415: (2007) 2 SCC (Cri) 325], *ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଆଇନଗତ ସ୍ଥିତିକୁ ନିମ୍ନମତେ ଦୋହରାଇଥିଲେ: (SCC p. 432, ପାରା 42)*

> *'(1) ଯେଉଁ ପ୍ରମାଣ ଆଧାରରେ ଦୋଷମୁକ୍ତିର ଆଦେଶ ସ୍ଥାପିତ ହୋଇଛି, ତାହାର ସମୀକ୍ଷା, ପୁନଃମୂଲ୍ୟାୟନ ଏବଂ ପୁନର୍ବିଚାର କରିବା ପାଇଁ ଏକ ପୁନର୍ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କ୍ଷମତା ରହିଛି ।*

HIGH COURT सत्यमेव जयते ORISSA

(2) ଦଣ୍ଡ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସଂହିତା, 1973 ଏପରି କ୍ଷମତା ପ୍ରୟୋଗ ଉପରେ କୌଣସି ସୀମାବଦ୍ଧତା, ପ୍ରତିବନ୍ଧକ କିମ୍ବା ସର୍ତ୍ତ ରଖେ ନାହିଁ ଏବଂ ଏକ ପୁନର୍ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟ ତାଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ପ୍ରମାଣ ଆଧାରରେ, ଉଭୟ ତଥ୍ୟ ଏବଂ ଆଇନର ପ୍ରଶ୍ନ ଉପରେ, ନିଜର ଉପସଂହାରରେ ପହଞ୍ଚିପାରିବେ ।

(3) ବିଭିନ୍ନ ଅଭିବ୍ୟକ୍ତି, ଯେପରିକି, "ସାରବାନ୍ ଏବଂ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ କାରଣଗୁଡ଼ିକ", "ଉତ୍ତମ ଏବଂ ଯଥେଷ୍ଟ ଆଧାର", "ବହୁତ ଦୃଢ ପରିସ୍ଥିତି", "ବିକୃତ ଉପସଂହାରଗୁଡ଼ିକ", "ଜାଜ୍ୱଲ୍ୟମାନ ଭୁଲଗୁଡ଼ିକ", ଇତ୍ୟାଦି ଦୋଷମୁକ୍ତି ବିରୁଦ୍ଧରେ ଆବେଦନରେ ଏକ ପୁନର୍ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ବ୍ୟାପକ କ୍ଷମତାକୁ ହ୍ରାସ କରିବାକୁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ନୁହେଁ । ପ୍ରମାଣର ସମୀକ୍ଷା କରିବା ଏବଂ ନିଜ ଉପସଂହାରରେ ପହଞ୍ଚିବା ପାଇଁ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର କ୍ଷମତାକୁ ହ୍ରାସ କରିବା ଅପେକ୍ଷା ଦୋଷମୁକ୍ତ କରିବାରେ ହସ୍ତକ୍ଷେପ କରିବାକୁ ଏକ ପୁନର୍ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଅନିଚ୍ଛା ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେବା ପାଇଁ ଏହିପରି ପଦ ବିନ୍ୟାସଗୁଡ଼ିକ "ଭାଷାର ବିକାଶ" ପ୍ରକୃତିର ଅଟେ ।

(4) ଏକ ପୁନର୍ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟ, ତଥାପି, ମନେ ରଖିବା ଉଚିତ ଯେ ଦୋଷମୁକ୍ତି କ୍ଷେତ୍ରରେ, ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ଦ୍ୱିଗୁଣିତ ପ୍ରାକ୍କଳ୍ପନା ରହିଛି । ପ୍ରଥମତଃ, ଅପରାଧିକ ଆଇନ ଶାସ୍ତ୍ରର ମୌଳିକ ନୀତି ଅଧୀନରେ ନିର୍ଦ୍ଦୋଷତାର ପ୍ରାକ୍କଳ୍ପନା ତାଙ୍କ ପାଇଁ ଉପଲବ୍ଧ ଯେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ବ୍ୟକ୍ତି ନିର୍ଦ୍ଦୋଷ ବୋଲି ଅନୁମାନ କରାଯିବ ଯେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେ ଏକ ବିଚାରାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ ନହୁଅନ୍ତି । ଦ୍ୱିତୀୟତଃ, ଅଭିଯୁକ୍ତ ଦୋଷମୁକ୍ତି ପାଇବା ପରେ, ତାଙ୍କର ନିର୍ଦ୍ଦୋଷତାର ପ୍ରାକ୍କଳ୍ପନା ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଆହୁରି ମଜବୁତ, ପୁନଃପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ଏବଂ ସୁଦୃଢ଼ ହୋଇଥାଏ ।

(5) ଯଦି ନଥିରେ ଥିବା ପ୍ରମାଣ ଆଧାରରେ ଦୁଇଟି ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ସମ୍ଭବ, ତେବେ ପୁନର୍ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟ ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନଥିଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଥିବା ଦୋଷମୁକ୍ତ ହେବା ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ ।'

(ଗୁରୁତ୍ୱ ଯୋଗାଇବାକୁ ରେଖାଙ୍କିତ)

16. **ଘୁରେ ଲାଲ ବନାମ ୟୁ.ପି. ରାଜ୍ୟ [ଘୁରେ ଲାଲ ବନାମ ୟୁ.ପି. ରାଜ୍ୟ, (2008) 10 SCC 450: (2009) 1 SCC (Cri) 60]** ମାମଲାରେ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଉକ୍ତ ମତକୁ ଦୋହରାଇ କହିଥିଲେ ଯେ, ପୁନର୍ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟ ହାତକୁ ନେଇଥିବା ମାମଲାଗୁଡ଼ିକରେ ଯେଉଁଥିରେ ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟଗୁଡ଼ିକ ଅଭିଯୁକ୍ତମାନଙ୍କୁ ଦୋଷମୁକ୍ତ କରିଛନ୍ତି, ଏହା ମନେ ରଖିବା ଉଚିତ ଯେ ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦୋଷମୁକ୍ତି ଦ୍ୱାରା ସେ ନିର୍ଦ୍ଦୋଷ ବୋଲି ପ୍ରାକ୍ଧାରଣାକୁ ଦୃଢ କରିଥାଏ । ପୁନର୍ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟ ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ନିର୍ଣ୍ଣୟକୁ ଯଥୋଚିତ ଗୁରୁତ୍ୱ ଏବଂ ବିଚାରକୁ ନେବା ଉଚିତ ଯେହେତୁ ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ପାଖରେ ସାକ୍ଷୀମାନଙ୍କ ଆଚରଣ ଉପରେ ନଜର ରଖିବାର ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ସୁବିଧା ଥିଲା, ଏବଂ ସାକ୍ଷୀମାନଙ୍କ ବିଶ୍ୱସନୀୟତାର ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ କରିବାକୁ ଭଲ ସ୍ଥିତିରେ ଥିଲେ ।

17. **ରାଜସ୍ଥାନ ରାଜ୍ୟ ବନାମ ନରେଶ [ରାଜସ୍ଥାନ ରାଜ୍ୟ ବନାମ ନରେଶ, (2009) 9 SCC 368: (2009) 3 SCC (Cri) 1069]** ମାମଲାରେ, ନ୍ୟାୟାଳୟ ପୁନର୍ବାର ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ପୂର୍ବ ରାୟଗୁଡ଼ିକୁ ଅନୁଧ୍ୟାନ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଏହା ସ୍ଥିର କରିଥିଲେ: (SCC p. 374, ପାରା 20)

'20. ...ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ଆଡ଼କୁ ଆକ୍ଷେପିତ କରୁଥିବାର କିଛି ପ୍ରମାଣ ଅଛି ବୋଲି ନ୍ୟାୟାଳୟ ବିଶ୍ୱାସ କଲେ ମଧ୍ୟ ଦୋଷମୁକ୍ତ ଆଦେଶରେ ସାମାନ୍ୟ ହସ୍ତକ୍ଷେପ କରିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ ।'

18. **ୟୁ.ପି. ରାଜ୍ୟ ବନାମ ବାନ୍ନେ [ୟୁ.ପି. ରାଜ୍ୟ ବନାମ ବାନ୍ନେ, (2009) 4 SCC 271: (2009) 2 SCC (Cri) 260]** ମାମଲାରେ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ କେତେକ ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତମୂଳକ ପରିସ୍ଥିତି ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ ଯେଉଁଥିରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦୋଷମୁକ୍ତି ହେବାର ରାୟରେ ହସ୍ତକ୍ଷେପ

କରିବାରେ ନ୍ୟାୟାଳୟ ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ହେବେ । ପରିସ୍ଥିତିଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରେ ରହିଛି : (SCC p.286, ପାରା 28)

'(i) ସ୍ଥିରୀକୃତ ଆଇନଗତ ସ୍ଥିତିକୁ ଅଣଦେଖା କରି ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ଆଇନର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭୁଲ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣ ଉପରେ ଆଧାରିତ;

(ii) ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଉପସଂହାରଗୁଡ଼ିକ ନଥିରେ ଥିବା ପ୍ରମାଣ ଏବଂ ଦସ୍ତାବିଜର ବିପରୀତ ଅଟେ ।

(iii) ପ୍ରମାଣଗୁଡ଼ିକୁ ହାତକୁ ନେବାରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଆଭିମୁଖ୍ୟ ଏକସ୍ୱ ଭାବରେ ବେଆଇନ ଥିଲା ଯାହା ନ୍ୟାୟର ଗୁରୁତର କ୍ଷତିର କାରଣ ହୋଇଥିଲା;

(iv) ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ରାୟ ସ୍ପଷ୍ଟତଃ ଅନ୍ୟାୟ ଏବଂ ଅଯୌକ୍ତିକ ଅଟେ, ଯାହା ତ୍ରୁଟିପୂର୍ଣ୍ଣ ଆଇନ ଏବଂ ମାମଲାର ନଥିରେ ଥିବା ତଥ୍ୟ ଉପରେ ଆଧାରିତ;

(v) ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ସର୍ବଦା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ସିଦ୍ଧାନ୍ତକୁ ଉପଯୁକ୍ତ ଗୁରୁତ୍ୱ ଏବଂ ପ୍ରତିଫଳକୁ ନେବା ଉଚିତ;

(vi) ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ କୌଣସି ମାମଲାରେ ହସ୍ତକ୍ଷେପ କରିବାକୁ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଅନିଚ୍ଛୁକ ହେବେ ଯେତେବେଳେ ଉଭୟ ଦୌରା ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏବଂ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦୋଷମୁକ୍ତି ହେବାର ଆଦେଶକୁ ନଥିଭୁକ୍ତ କରିଛନ୍ତି ।'

*ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ **ଧନପାଲ ବନାମ ରାଜ୍ୟ [ଧନପାଲ ବନାମ ରାଜ୍ୟ, (2009) 10 SCC 401: (2010) 1 SCC (Cri) 336]** ମାମଲାରେ ସମାନ ମତ ଦୋହରାଇଛନ୍ତି ।*

19. ତେଣୁ, ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଆଇନର ସାରାଂଶ ଏପରି ହୋଇପାରେ ଯେ, ଯେଉଁ ବିଶେଷ କ୍ଷେତ୍ରରେ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ପରିସ୍ଥିତି ରହିଛି, ଏବଂ ଅପିଲ ଅଧୀନରେ ଥିବା ରାୟ ବିକୃତ ବୋଲି ଜଣାପଡୁଛି, ସେହି

<u>କ୍ଷେତ୍ରରେ ପୁନର୍ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦୋଷମୁକ୍ତି ଆଦେଶରେ ହସ୍ତକ୍ଷେପ କରିପାରିବେ । ପୁନର୍ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟ ଅଭିଯୁକ୍ତର ନିର୍ଦ୍ଦୋଷତାର ଅନୁମାନକୁ ଧ୍ୟାନରେ ରଖିବା ଉଚିତ ଏବଂ ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ଯେ ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦୋଷତା ତାଙ୍କ ନିରୀହତାର ଅନୁମାନକୁ ମଜବୁତ କରେ । ଏକ ନିୟମିତ ଢଙ୍ଗରେ ହସ୍ତକ୍ଷେପ ଯେଉଁଠାରେ ଅନ୍ୟ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣ ସମ୍ଭବ ତାକୁ ଏଡ଼ାଇବା ଉଚିତ୍, ଯଦି ହସ୍ତକ୍ଷେପ ପାଇଁ ଭଲ</u> କାରଣଗୁଡ଼ିକ ନ ଥାଏ ।"

14.2. *ଏକ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନଥିଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଥିବା ତଥ୍ୟର ଫଳାଫଳକୁ କେବେ ବିକୃତ ବୋଲି ଧରାଯାଇପାରିବ ଏବଂ ଉପରୋକ୍ତ ନିର୍ଣ୍ଣୟର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 20ରେ ତାହା ବିଚାର କରାଯାଇଛି, ଯାହା ନିମ୍ନରେ ପଢା ଯାଇଛି:* ***(ବାବୁ ମାମଲା [ବାବୁ ବନାମ କେରଳ ରାଜ୍ୟ, (2010) 9 SCC 189: (2010) 3 SCC (Cri) 1179], SCC p. 199)***

(ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେବାକୁ ରେଖାଙ୍କିତ ହୋଇଛି)

"20. <u>ଯଦି ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ସାମଗ୍ରୀକୁ ଅଣଦେଖା କରି କିମ୍ବା ବାଦ ଦେଇ କିମ୍ବା ଅପ୍ରାସଙ୍ଗିକ/ଅଗ୍ରହଣୀୟ ସାମଗ୍ରୀକୁ ବିଚାରକୁ ନେଇ ଫଳାଫଳ ଆସିଥାଏ, ତେବେ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବା ତଥ୍ୟର ଫଳାଫଳକୁ ବିକୃତ ବୋଲି ଧରାଯାଇପାରିବ । ଏହି ଅନୁସନ୍ଧାନକୁ ବିକୃତ ବୋଲି ମଧ୍ୟ କୁହାଯାଇପାରେ ଯଦି ଏହା "ପ୍ରମାଣର ଗୁରୁତ୍ୱ ବିରୁଦ୍ଧରେ", କିମ୍ବା ଯଦି ଅନୁସନ୍ଧାନ ଏତେ ଘୋର ଭାବରେ ଯୁକ୍ତିକୁ ଅସ୍ୱୀକାର କରେ ଯେ ଅଯୌକ୍ତିକତାର କୁପ୍ରଭାବରେ ପୀଡ଼ିତ ହୁଏ</u> । (ରାଜିନ୍ଦର କୁମାର କିନ୍ଦ୍ରା ବନାମ ଦିଲ୍ଲୀ ପ୍ରଶାସନ [ରାଜିନ୍ଦର କୁମାର କିନ୍ଦ୍ରା ବନାମ ଦିଲ୍ଲୀ ପ୍ରଶାସନ, (1984) 4 SCC 635 : 1985 SCC (L&S) 131], ଅବକାରୀ ଏବଂ ଟିକସ ଅଧିକାରୀ ତଥା ଆକଳନ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ବନାମ ଗୋପୀ ନାଥ ଆଣ୍ଡ ସନ୍ସ [ଅବକାରୀ ଏବଂ ଟିକସ ଅଧିକାରୀ ତଥା ଆକଳନ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ବନାମ ଗୋପୀ ନାଥ ଆଣ୍ଡ ସନ୍ସ, 1992 Supp (2) SCC 312],

ତ୍ରିବେଣୀ ରବର ଏବଂ ପ୍ଲାଷ୍ଟିକ୍ସ ବନାମ ସିସିଇ [ତ୍ରିବେଣୀ ରବର ଏବଂ ପ୍ଲାଷ୍ଟିକ୍ସ ବନାମ ସିସିଇ, 1994 Supp (3) SCC 665], ଗୟା ଦିନ ବନାମ ହନୁମାନ ପ୍ରସାଦ [ଗୟା ଦିନ ବନାମ ହନୁମାନ ପ୍ରସାଦ, (2001) 1 SCC 501], ଅରୁଭେଲୁ [ଅରୁଲଭେଲୁ ବନାମ ରାଜ୍ୟ, (2009) 10 SCC 206: (2010) 1 SCC (Cri) 288] ଏବଂ ଗାମିନୀ ବାଲା କୋଟେଶ୍ୱର ରାଓ ବନାମ ଏ.ପି. ରାଜ୍ୟ [ଗାମିନୀ ବାଲା କୋଟେଶ୍ୱର ରାଓ ବନାମ ଏ.ପି. ରାଜ୍ୟ, (2009) 10 SCC 636: (2010) 1 SCC (Cri) 372]) "

(ଗୁରୁତ୍ୱ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି)

ଏହା ଆହୁରି ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ କରାଯାଏ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର କୁଲଦୀପ ସିଂହ ବନାମ ପୁଲିସ୍ ଆୟୁକ୍ତ [କୁଲଦୀପ ସିଂହ ବନାମ ପୁଲିସ ଆୟୁକ୍ତ, (1999) 2 SCC 10: 1999 SCC (L & S) 429] ମାମଲାରେ ଆଦେଶକୁ ଅନୁସରଣ କରିବା ପରେ, ଯେ ଯଦି କୌଣସି ପ୍ରମାଣ ବିନା କିମ୍ବା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅବିଶ୍ୱସନୀୟ ପ୍ରମାଣ ଆଧାରରେ କୌଣସି ଆଦେଶରେ ଉପନୀତ ହୋଇଥାଉ ଏବଂ କୌଣସି ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତି ଏହା ଉପରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବେ ନାହିଁ, ତେବେ ଆଦେଶ ବିକୃତ ହେବ । କିନ୍ତୁ ଯଦି ଅଭିଲେଖରେ କିଛି ପ୍ରମାଣ ଅଛି ଯାହା ଗ୍ରହଣୀୟ ଏବଂ ଯାହା ଉପରେ ନିର୍ଭର କରାଯାଇପାରିବ, ସିଦ୍ଧାନ୍ତଗୁଡ଼ିକୁ ବିକୃତ ଭାବରେ ବିବେଚନା କରାଯିବ ନାହିଁ ଏବଂ ଫଳାଫଳ ସହିତ ହସ୍ତକ୍ଷେପ କରାଯିବ ନାହିଁ ।

(ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେବାକୁ ରେଖାଙ୍କିତ ହୋଇଛି)

***14.3. ବିଜୟ ମୋହନ ସିଂହଙ୍କ** ମାମଲାରେ ସାମ୍ପ୍ରତିକ ନିର୍ଣ୍ଣୟ **[ବିଜୟ ମୋହନ ସିଂହ ବନାମ କର୍ଣ୍ଣାଟକ ରାଜ୍ୟ, (2019) 5 SCC 436: (2019) 2 SCC (Cri) 586]**, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ପୁଣି ଥରେ ସିଆର୍. ପି. ସି.ର ଧାରା 378 ପରିସର ଏବଂ [କର୍ଣ୍ଣାଟକ ରାଜ୍ୟ ବନାମ ବିଜୟ ମୋହନ ସିଂହ, 2013 SCC OnLine Kar 10732] ମାମଲାରେ ଦୋଷମୁକ୍ତି*

ବିରୋଧରେ ଏକ ଆବେଦନରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ହସ୍ତକ୍ଷେପ ଉପରେ ବିଚାର କରିବାର ସୁଯୋଗ ପାଇଥିଲେ । ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ 1952 ମସିହାରୁ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ଅନେକ ନିଷ୍ପତ୍ତିକୁ ବିଚାରକୁ ନେଇଥିଲେ । ଅନୁଚ୍ଛେଦ 31ରେ, ଏହା ନିମ୍ନମତେ ପାଳନ କରାଯାଏ ଏବଂ ଧରାଯାଏ: (SCC pp. 447-49)

"31. ଉମେଦଭାଇ ଯାଦବଭାଇ [ଉମେଦଭାଇ ଯାଦବଭାଇ ବନାମ ଗୁଜରାଟ ରାଜ୍ୟ, (1978) 1 SCC 228 : 1978 SCC (Cri) 108)] ମାମଲାରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଏକ ସମାନ ପ୍ରଶ୍ନ ବିଚାରକୁ ଆସିଥିଲା । ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଥିବା ମାମଲାରେ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ନଥିରେ ଥିବା ସମସ୍ତ ପ୍ରମାଣର ପୁନଃମୂଲ୍ୟାୟନ ଉପରେ ବିଚାର କରୁଥିବା ବିଜ୍ଞ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପାରିତ ଦୋଷମୁକ୍ତି ଆଦେଶରେ ହସ୍ତକ୍ଷେପ କରିଥିଲେ । ତେବେ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, ଦୋଷମୁକ୍ତିର ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିବା ସମୟରେ, ବିଚାର କରୁଥିବା ବିଜ୍ଞ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦେଇଥିବା କାରଣଗୁଡ଼ିକୁ ଅଭିଯୁକ୍ତମାନଙ୍କୁ ଦୋଷମୁକ୍ତ କରିବା ସମୟରେ ରାୟରେ ନେଇନଥିଲେ । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ରାୟକୁ କାଏମ କରି, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଅନୁଚ୍ଛେଦ 10ରେ ନିମ୍ନମତେ ଅବଲୋକନ କରିଥିଲେ ଏବଂ ରାୟ ଦେଇଥିଲେ: (SCC p. 233)

'10. <u>ଦୋଷମୁକ୍ତି ଆଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଆବେଦନକୁ ଥରେ ଯଥାର୍ଥ ଭାବରେ ଗ୍ରହଣ କରାଯିବା ପରେ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ସ୍ୱାଧୀନ ଭାବରେ ସମଗ୍ର ପ୍ରମାଣକୁ ପୁନଃ ମୂଲ୍ୟାୟନ କରିବାକୁ ଏବଂ ନିଜ ଉପସଂହାରରେ ପହଞ୍ଚିବାକୁ ହକଦାର ଥିଲେ । ସାଧାରଣତଃ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦୌରା ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିଙ୍କ ମତକୁ ଉପଯୁକ୍ତ ଗୁରୁତ୍ୱ ପ୍ରଦାନ କରିବେ ଯଦି ପ୍ରମାଣର ଉପଯୁକ୍ତ ମୂଲ୍ୟାୟନ ପରେ ଏହା ସ୍ଥିର କରାଯାଏ । ଏହି ନିୟମ ବର୍ତ୍ତମାନର ମାମଲାରେ ଲାଗୁ ହେବ ନାହିଁ ଯେଉଁଠାରେ ଦୌରା ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ମାମଲାର ବିଚିତ୍ର ପରିସ୍ଥିତିରେ ଏକ</u>

ଅତ୍ୟନ୍ତ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଏବଂ ଦୃଢ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣ ବିଷୟରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭୁଲ ଅନୁମାନ କରିଛନ୍ତି ।'

(ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେବାକୁ ରେଖାଙ୍କିତ)

31.1. **ସମ୍ବାଶିବନ୍ [ସମ୍ବାଶିବନ୍ ବନାମ କେରଳ ରାଜ୍ୟ, (1998) 5 SCC 412:1998 SCC (Cri) 1320]** ମାମଲାରେ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ବିଜ୍ଞ ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପାରିତ ଦୋଷମୁକ୍ତି ଆଦେଶକୁ ଓଲଟାଇ ଦେଇଥିଲେ ଏବଂ ଅଭିଲେଖରେ ଥିବା ସମସ୍ତ ପ୍ରମାଣର ପୁନଃମୂଲ୍ୟାୟନ ଉପରେ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କୁ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରିଥିଲେ, ତଥାପି, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହି ପ୍ରଶ୍ନ ଉପରେ ଏହାର ଉପସଂହାର ଅଭିଲେଖିତ କରିନଥିଲେ ଯେ ପ୍ରମାଣ ପରିଚାଳନା କରିବାରେ ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଆଭିମୁଖ୍ୟ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ବେଆଇନ କିମ୍ବା ଏହା ଦ୍ୱାରା ଆସିଥିବା ଉପସଂହାର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ରୂପେ ଅସମର୍ଥନୀୟ ଅଟେ । ବିଚାର କରୁଥିବା ବିଜ୍ଞ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପାରିତ ଦୋଷମୁକ୍ତିକୁ ଓଲଟାଇବା ଉପରେ ଅଭିଯୁକ୍ତମାନଙ୍କୁ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରି ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପାରିତ ଆଦେଶ ନିଶ୍ଚିତ କରି, ବିଚାର କରୁଥିବା ବିଜ୍ଞ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପାରିତ ଦୋଷମୁକ୍ତିର ଅଦୃଢତା ଭୋଗୁଥିବା ଏବଂ ବିକୃତ ହୋଇଥିବା ଆଦେଶ ଉପରେ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହେବା ପରେ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପାରିତ ଦଣ୍ଡାଦେଶ ଆଦେଶରେ ହସ୍ତକ୍ଷେପ କରିବାକୁ ମନା କରିଦେଇଥିଲେ । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପାରିତ ଦଣ୍ଡାଦେଶର ଆଦେଶ ନିଶ୍ଚିତ କରିବା ସମୟରେ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ପାରା 8ରେ ନିମ୍ନମତେ ଅବଲୋକନ କରିଛନ୍ତି: (SCC p. 416)

> '8. ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଉପରୋକ୍ତ ନୀତିଗୁଡ଼ିକୁ ପାଳନ କରିଛନ୍ତି କି ନାହିଁ ତାହା ଜାଣିବା ପାଇଁ ଆମେ ଅପିଲ ଅଧୀନରେ ରାୟକୁ ଅନୁଧ୍ୟାନ କରିଛୁ । ଆମେ ପାଇଛୁ ଯେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦୋଶୀ ମାମଲାରେ [ରମେଶ ବାବୁଲାଲ ଦୋଶୀ ବନାମ ଗୁଜରାଟ ରାଜ୍ୟ, (1996) 9 SCC 225: 1996 SCC (Cri) 972] ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଢଙ୍ଗରେ କଠୋର ଭାବରେ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରିନାହାନ୍ତି ଅର୍ଥାତ୍ ପ୍ରଥମେ ଏହି ପ୍ରଶ୍ନ ଉପରେ ଏହାର ଉପସଂହାର ନଥିଭୁକ୍ତ କରିବା ଯେ ପ୍ରମାଣ ସହିତ କାରବାର କରିବାରେ ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ

HIGH COURT ORISSA

ଆଭିମୁଖ୍ୟ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ବେଆଇନ ଥିଲା କି କିମ୍ବା ଏହା ଦ୍ୱାରା ପହଞ୍ଚିଥିବା ଉପସଂହାରଗୁଡ଼ିକ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ରୂପେ ଅସମର୍ଥନୀୟ ଥିଲା, ଯାହା କେବଳ ନିର୍ଦ୍ଦୋଷରେ ଖଲାସ ହେବାର ଆଦେଶରେ ହସ୍ତକ୍ଷେପକୁ ଯଥାର୍ଥ କରିବ, ଯଦିଓ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହା ପୂର୍ବରୁ ଉଠାଯାଇଥିବା ସମସ୍ତ ବିବାଦକୁ ଉପଯୁକ୍ତ ଭାବରେ ବିଚାର କରି ଏକ ସୁଚିନ୍ତିତ ରାୟ ପ୍ରଦାନ କରିଛନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ତା'ପରେ ଏହାକୁ ଅନୁପାଳନ ନ କରିବା ଆପେଆପେ ଅପିଲ୍ ଅନୁଯାୟୀ ରାୟକୁ ରଦ୍ଦ କରିବା ପାଇଁ ଯଥାର୍ଥ ହେବ କି? ଆମେ ଭାବୁଛୁ, ନୁହେଁ । ଆମ ଦୃଷ୍ଟିରେ, ଏପରି ଏକ ମାମଲାରେ, ଏକ ପୁନର୍ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ରାୟର ବୈଧତା ଉପରେ ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ଆଭିମୁଖ୍ୟ, ଯାହା ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପାରିତ ଦୋଷମୁକ୍ତିର ଆଦେଶକୁ ଓଲଟାଇ ଦେଇଛନ୍ତି, ନିଜକୁ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ କରିବା ପାଇଁ ଯଦି ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟ ପ୍ରମାଣ ସହିତ କାରବାର କଲାବେଳେ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ବେଆଇନ ଥିଲା କିମ୍ବା ଏହା ଦ୍ୱାରା ପହଞ୍ଚିଥିବା ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ଅଣପୋଷଣୀୟ ଅଟେ ଏବଂ ପୁନର୍ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ରାୟ ଏପରି ଅଦୃଢତାଗୁଡ଼ିକରୁ ମୁକ୍ତ କି; ଯଦି ଏପରି ଥାଏ, ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ରାୟ ହସ୍ତକ୍ଷେପ ଆବଶ୍ୟକ କରେ । ଏପରି କ୍ଷେତ୍ରରେ, ପୁନର୍ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ରାୟରେ ବାଧା ସୃଷ୍ଟି କରିବାର କୌଣସି କାରଣ ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ଯଦି ଅନ୍ୟପକ୍ଷରେ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହି ଉପସଂହାରରେ ପହଞ୍ଚନ୍ତି ଯେ ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ରାୟ କୌଣସି ଅଦୃଢତା ଭୋଗ କରେନାହିଁ, ତେବେ ଏହା ଧରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ଯେ ଦୋଷମୁକ୍ତି ଆଦେଶରେ ପୁନର୍ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ହସ୍ତକ୍ଷେପ ଯଥାର୍ଥ ନୁହେଁ; ତେବେ ଏପରି କ୍ଷେତ୍ରରେ ପୁନର୍ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ରାୟକୁ ଦୁଇଟି ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରୁ ରଦ୍ଦ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ, କେବଳ ଦୋଷମୁକ୍ତିକୁ ସମର୍ଥନ କରୁଥିବା ଦୃଷ୍ଟିକୋଣକୁ ଅଲଗା

ରଖିବାକୁ ହେବ । ଉପରୋକ୍ତ ଆଲୋଚନାକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି, ଆମେ ଏହି ମାମଲାରେ ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ରାୟକୁ ଯାଞ୍ଚ କରିବା ପାଇଁ ଆଗକୁ ବଢ଼ିବୁ ।'

(ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେବାକୁ ରେଖାଙ୍କିତ)

31.2. **କେ. ରାମକ୍ରିଷ୍ଣନ ଉନ୍ନିଥନ ମାମଲାରେ [କେ. ରାମକୃଷ୍ଣନ ଉନ୍ନିଥନ ବନାମ କେରଳ ରାଜ୍ୟ, (1999) 3 SCC 309 : 1999 SCC (Cri) 410]**, ଏହା ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ କରିବା ପରେ ଯେ ଯଦିଓ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ତରଫରୁ ହାଜର ହୋଇଥିବା ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତାଙ୍କ ଅଭିଯୋଗରେ କିଛି ସତ୍ୟତା ରହିଛି ଯେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦୋଷମୁକ୍ତି ଆଦେଶ ଅନୁଯାୟୀ ବିଚାର କରୁଥିବା ବିଜ୍ଞ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଇଥିବା ସମସ୍ତ କାରଣକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିନାହାନ୍ତି, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପାରିତ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ ହେବାର ଆଦେଶକୁ ରଦ୍ଦ କରିବାକୁ ମନା କରିଦେଇଥିଲେ, କାରଣ ଦୋଷମୁକ୍ତି ଆଦେଶ ନଥିଭୁକ୍ତ କରିବାରେ ଦୌରା ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିଙ୍କ ଆଭିମୁଖ୍ୟ ଉପଯୁକ୍ତ ନଥିଲା ଏବଂ ଅନେକ ଦିଗ ଉପରେ ବିଜ୍ଞ ଦୌରା ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିଆଯାଇଥିବା ଉପସଂହାର ଅଣପୋଷଣୀୟ ଥିଲା । ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ମତବ୍ୟକ୍ତ କରିଛନ୍ତି ଯେ ଯେହେତୁ ଅଭିଯୁକ୍ତମାନଙ୍କୁ ଦୋଷମୁକ୍ତ କରିବା ସମୟରେ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ/ବସ୍ତୁଗତ ପ୍ରମାଣକୁ ପରିତ୍ୟାଗ କରିବାରେ ଦୌରା ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ନୁହନ୍ତି, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, ତେଣୁ, ପ୍ରମାଣର ପୁନଃମୂଲ୍ୟାୟନ ଏବଂ ନିଜର ଉପସଂହାର ନଥିଭୁକ୍ତ କରିବାକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହକଦାର ଅଟନ୍ତି । ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷଦର୍ଶୀମାନଙ୍କ ସାକ୍ଷ୍ୟକୁ ଯାଞ୍ଚ କରିଥିଲେ ଏବଂ ମତ ଦେଇଥିଲେ ଯେ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷଦର୍ଶୀମାନଙ୍କ ପରିସାକ୍ଷ୍ୟକୁ ପରିତ୍ୟାଗ କରିବା ପାଇଁ ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଉପସ୍ଥାପିତ କାରଣଗୁଡ଼ିକ ଆଦୌ ଯୁକ୍ତିସିଦ୍ଧ ନୁହେଁ । ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହା ମଧ୍ୟ ଅବଲୋକନ କରିଛନ୍ତି ଯେ ଯେହେତୁ ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଇଥିବା ପ୍ରମାଣର ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ଭୁଲ ଥିଲା ଏବଂ ତେଣୁ ବିଜ୍ଞ ଦୌରା ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପାରିତ ଦୋଷମୁକ୍ତି ଆଦେଶରେ ହସ୍ତକ୍ଷେପ କରିବା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଅଟେ ।

31.3. **ଆଟଲି ମାମଲାରେ [ଆଟଲି ବନାମ ୟୁ.ପି. ରାଜ୍ୟ, AIR 1955 SC 807:1955 Cri LJ 1653]**, ପାରା 5ରେ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିମ୍ନମତେ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଧରିଥିଲେ ଯେ: (AIR pp. 809-10)

> *'5. ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏହା ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଛି ଯେ ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ରାୟ ଦୋଷମୁକ୍ତିର ଆଦେଶ ହେବା କାରଣରୁ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଅଭିଯୋଗପକ୍ଷଙ୍କ ତରଫରୁ ଦିଆଯାଇଥିବା ପ୍ରମାଣର କେବଳ ମୂଲ୍ୟାୟନ ଉପରେ ଏହାକୁ ରଦ୍ଦ କରିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ ଯେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏହା ଏହି ଉପସଂହାରରେ ପହଞ୍ଚିନାହାନ୍ତି ଯେ ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିଙ୍କ ରାୟ ବିକୃତ ଥିଲା । ଆମ ମତରେ, ଏହା କହିବା ଠିକ୍ ନୁହେଁ ଯେ ଯେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପୁନର୍ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟ ସିଆରପିସିର ଧାରା 417 ଅନୁଯାୟୀ ଏକ ଅପିଲରେ ଏହି ଉପସଂହାରରେ ପହଞ୍ଚି ନାହାନ୍ତି ଯେ ଅପିଲ ଅଧୀନରେ ଦୋଷମୁକ୍ତି ହେବାର ରାୟ ବିକୃତ ଥିଲା ତେବେ ଏହା ସେହି ଆଦେଶକୁ ରଦ୍ଦ କରିପାରିବେ ନାହିଁ ।*
>
> *ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏହା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ କରାଯାଇଛି ଯେ ଦୋଷମୁକ୍ତିର ଆଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଏକ ଆବେଦନ ଉପରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ପାଇଁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରମାଣର ସମୀକ୍ଷା କରିବା ଏବଂ ଏହାର ନିଜସ୍ୱ ଉପସଂହାରରେ ପହଞ୍ଚିବା ପାଇଁ ଖୋଲା ଅଛି, ଅବଶ୍ୟ, ଏହି ସୁପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ନିୟମକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଯେ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦୋଷତାର ଅନୁମାନ ଦୁର୍ବଳ ହୋଇନାହିଁ ବରଂ ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପାରିତ ନିର୍ଦ୍ଦୋଷତାର ପ୍ରାକ୍କାରଣା ଦ୍ୱାରା ମଜବୁତ ହୋଇଛି, ଯାହା ସାକ୍ଷୀମାନଙ୍କ ହାବଭାବକୁ ଅବଲୋକନ କରିବାର ସୁଯୋଗ ଥିଲା ଯାହାର ପ୍ରମାଣ ଏହାର ଉପସ୍ଥିତିରେ ନଥିଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଛି ।*

ଏହା ମଧ୍ୟ ଭଲ ଭାବରେ ସ୍ଥିର ହୋଇଛି ଯେ ଦୋଷମୁକ୍ତିର ଆଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଆବେଦନରେ ଯେପରି ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ ହେବାର ଆଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଆବେଦନରେ ଅପିଲ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କୁ ପ୍ରମାଣର ମୂଲ୍ୟାୟନ କରିବାର ବ୍ୟାପକ କ୍ଷମତା ରହିଛି, ଯେପରି ଦଣ୍ଡାଦେଶର ଦୋଷମୁକ୍ତି ବିରୁଦ୍ଧରେ ଆବେଦନ ମାମଲାରେ, ଅତିରିକ୍ତ ଦଫା ଅଧୀନରେ ଯେ ଅଭିଯୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତି ଯେଉଁ ନିର୍ଦ୍ଦୋଷତାର ପ୍ରାକ୍‌ଧାରଣା ସହିତ ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଆରମ୍ଭ କରନ୍ତି ତାହା ଅପିଲୀୟ ପର୍ଯ୍ୟାୟ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଜାରି ରହିଥାଏ ଏବଂ ପୁନର୍ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟ ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ମତକୁ ଉପଯୁକ୍ତ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେବା ଉଚିତ୍ ଯାହା ନିର୍ଦ୍ଦୋଷତାର ଦୋଷମୁକ୍ତି ନଥିଭୁକ୍ତ କରିଥିଲା ।

ଯଦି ପୁନର୍ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟ ପ୍ରମାଣର ସମୀକ୍ଷା କରନ୍ତି, ସେହି ସିଦ୍ଧାନ୍ତଗୁଡ଼ିକୁ ମନରେ ରଖି, ଏବଂ ଏକ ପ୍ରତିକୂଳ ଉପସଂହାରରେ ପହଞ୍ଚନ୍ତି, ତେବେ ରାୟକୁ ବ୍ୟର୍ଥ ବୋଲି କୁହାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । (ଏହି ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଓକିଲମଣ୍ଡଳୀରୁ ଉଦ୍ଧୃତ କରାଯାଇଥିବା ମାମଲାଗୁଡ଼ିକୁ ଦେଖନ୍ତୁ, ଯଥା, ସୁରଜପାଲ ସିଂହ ବନାମ ରାଜ୍ୟ [ସୁରଜପାଲ ସିଂହ ବନାମ ରାଜ୍ୟ, 1951 SCC 1207: AIR 1952 SC 52]; ୱିଲାୟତ ଖାନ ବନାମ ୟୁ.ପି. ରାଜ୍ୟ [ୱିଲାୟତ ଖାନ ବନାମ ୟୁ.ପି. ରାଜ୍ୟ, 1951 SCC 898: AIR 1953 SC 122]) ଆମ ମତରେ, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ତରଫରୁ ଉଠାଯାଇଥିବା ଯୁକ୍ତିତର୍କରେ କୌଣସି ସାରବତ୍ତା ନାହିଁ ଯେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ସମଗ୍ର ପ୍ରମାଣର ସମୀକ୍ଷା କରିବା ଏବଂ ନିଜ ଉପସଂହାରରେ ପହଞ୍ଚିବା ଯଥାର୍ଥ ନୁହେଁ ।'

(ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେବାକୁ ରେଖାଙ୍କିତ)

31.4. ***କେ. ଗୋପାଲ ରେଡ୍ଡୀ [କେ. ଗୋପାଲ ରେଡ୍ଡୀ ବନାମ ଏ.ପି. ରାଜ୍ୟ, (1979) 1 SCC 355: 1979 SCC (Cri) 305]*** *ମାମଲାରେ, ଏହି*

ନ୍ୟାୟାଳୟ ଅବଲୋକନ କରିଛନ୍ତି ଯେ ଯେଉଁଠାରେ ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିଜକୁ କଳ୍ପନା ପ୍ରସୂତ ସନ୍ଦେହ ଦ୍ୱାରା ଘେରି ରହିବାକୁ ଅନୁମତି ଦିଅନ୍ତି, ଅତ୍ୟଳ୍ପ କାରଣଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ ବିଶ୍ୱାସଯୋଗ୍ୟ ପ୍ରମାଣଗୁଡ଼ିକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରନ୍ତି ଏବଂ ପ୍ରମାଣର ଏକ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣକୁ ଗ୍ରହଣ କରନ୍ତି ଯାହା ମାତ୍ର କ୍ୱଚିତ୍ ସମ୍ଭବ, ନ୍ୟାୟ ସ୍ୱାର୍ଥରେ ହସ୍ତକ୍ଷେପ କରିବା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ସ୍ପଷ୍ଟ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଅଟେ, ନଚେତ୍ ନ୍ୟାୟର ପ୍ରଶାସନକୁ ଉପହାସିତ କରାଯିବ ।"

(ଗୁରୁତ୍ୱ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି)

8. ***ଅନୱର ଅଲ୍ଲୀ*** *(ଉପରୋକ୍ତ)* ମାମଲାରେ ମାନ୍ୟବର ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସିଦ୍ଧାନ୍ତଗୁଡ଼ିକୁ ଲାଗୁ କରି ବିଜ୍ଞ ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଇଥିବା ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ଫଳାଫଳଗୁଡ଼ିକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ବିଚାରଯୋଗ୍ୟ ମତ ଅନୁଯାୟୀ, ବର୍ତ୍ତମାନର ମାମଲା ଅପିଲ କରିବାକୁ ଅନୁମତି ଦେବା ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ନୁହେଁ ଏବଂ ଏହାର ପରିସମାପ୍ତି କରାଗଲା ।

....

ଏମ୍.ଏସ୍.ସାହୁ, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି

ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ

6 ଡିସେମ୍ବର, 2023/ଆର୍ ଆର୍ ଜେନା

ଅସ୍ୱୀକରଣ

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇ ନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ

ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଅନୁବାଦକ : ଶ୍ରୀ ଓଜସ୍ୱୀ କୁମାର ସାହୁ

ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ : କଟକ

HIGH COURT
ORISSA